

10 let změn v modelu státních maturit

2011

- Státní maturita měla po více než deseti letech diskusí premiéru. Poprvé v historii se rozdělila na části profilové (školní) a jednotnou (zadávanou a kontrolovanou státem). Státní část obsahovala povinnou zkoušku z českého jazyka, další povinnou zkoušku si maturanti jako dnes volili mezi cizím jazykem a matematikou. Měla dvě úrovně obtížnosti. Vedle povinných předmětů mohli maturanti volit nepovinnou zkoušku z celé řady dalších předmětů.
- Šlo o přechodové stádium, v konečné podobě měla mít státní maturita tři povinné předměty, kdy měli všichni žáci maturovat z českého a cizího jazyka, třetí zkoušku by si volili – na výběr měli mít matematiku, IT a společensko-vědní základ.

2012

- Model dvou povinných předmětů ve dvou úrovních náročnosti (český jazyk plus cizí jazyk nebo matematika) zůstává, bylo upřesněno, že žák musí maturovat z cizího jazyka, který se na škole vyučuje.
- Státní maturita v tomto roce skončila blamáží, Cermat připravil nepřiměřeně obtížný test vyšší náročnosti, řada studentů, kteří si jej zvolili, u maturity propadla. Kritizováno bylo také centrální hodnocení písemných prací. Ředitel Cermatu Pavel Zelený byl po dvou letech chaosu odvolán z funkce, na jeho místo nastoupil Jiří Zíka.
- Maturovat se opět dalo i z nepovinného předmětu (mj. i dějepis, zeměpis, společensko-vědní základ nebo fyzika).

2013

- Maturita je nově jednoúrovňová, povinně se maturuje ze dvou předmětů - z českého jazyka, druhou povinnou zkoušku žáci volí mezi cizím jazykem nebo matematikou. Zůstává možnost v rámci státní maturity skládat nepovinnou zkoušku, výběr se ale omezuje na předměty, ze kterých se maturuje v povinné části.
- Hodnocení písemných prací se vrací do škol.
- Státní maturita v této podobě má zůstat po dva roky beze změn, s cílem je stabilizovat po dvou problematických letech situaci.

2014

- Model maturity ze tří předmětů včetně povinné matematiky je uveden v dokumentu Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020, který navrhuje „... do společné části maturitní zkoušky povinně zařadit matematiku, a to nejdříve od roku 2020, v návaznosti na systémové změny ve výuce tohoto předmětu v základním a středním vzdělávání“. Podle některých spoluautorů dokumentů ale tato pasáž v textu, který odevzdali ministerstvu školství, nebyla. V té době byl ministrem školství Marcel Chládek (ČSSD), který byl výrazným zastáncem povinné maturity z matematiky
- Senát Nejvyššího správního soudu vydal usnesení, podle něž mají správní soudy v případech žaloby proti rozhodnutí MŠMT přezkoumávat nejen korektnost úředního postupu, ale také věcnou správnost hodnocení testových otázek a úloh.

2015

- V návrhu novely školského zákona se opět objevuje model státní části maturity, který počítá s povinnou zkouškou ze tří předmětů, tentokrát v kombinaci český jazyk, cizí jazyk, matematika. V odborné i politické debatě více pozornosti strhává inkluzivní vyhláška a zavedení povinné předškolní docházky, změny v maturitách a především zavedení povinné zkoušky z matematiky pro všechny nemají jednoznačnou podporu. Bouřlivé diskuse se vedou kolem seznamu oborů, jejichž žáci by dostali výjimku a nadále z matematiky maturovat nemuseli.
- Podle tohoto původního návrhu měli podle nového modelu maturovat od roku 2018/19 absolventi těch oborů, kteří měli už v té době dostatek hodin matematiky a matematiku měli využívat v dalším studiu, ostatní od roku 2020/21.
- Došlo ke změnám v didaktickém testu z českého jazyka. Do testu byly zařazeny tzv. Otevřené otázky, přibýly otázky z literární historie, náročnost se meziročně zvýšila, což se projevilo zhruba pětiprocentním nárůstem neúspěšnosti v této části maturitní zkoušky. Od roku 2015 neúspěšnost v didaktickém testu z českého jazyka a literatury neustále roste.
- Nadále je kritizována podoba maturitní zkoušky z matematiky nebo podoba ústní zkoušky z českého jazyka.

2016

- Poslaneckou sněmovnou je schválena novela školského zákona, která tři povinné zkoušky ve státní části maturity. Maturovat tímto způsobem mají jako první žáci, kteří byli na střední školy přijati na střední školy po tomto datu. Změna byla přijata s příslibem týkajícím se učňovských oborů s maturitou, jejich absolventi měli dostat možnost zakončit vzdělávání mistrovskou zkouškou.
- Vedle uměleckých maturitních oborů, které byly z této povinnosti vyňaty již v původním návrhu, se po politickém vyjednávání výjimka rozšířila také na obory zdravotní a sociální péče. Pro obory zemědělské, u nichž tehdejší ministr zemědělství Jurečka usiloval o totéž, výjimku nedostaly.
- Kritiku si vysloužila úloha ověřující znalost logaritmických funkcí v didaktickém testu z matematiky a o tom, zda Cermat zařazuje do testy jen typy úloh, s nimiž se seznámí všichni maturanti včetně například absolventů učňovských oborů, a to v odpovídající náročnosti.
- Iniciativa Maturitní data odtajněno si vymohla zveřejnění souhrnných výsledků jednotlivých úloh všech maturitních testů zadávaných na jaře 2016. Bylo to poprvé, kdy Cermat alespoň nějaká data k maturitám zveřejnil.

2017

- Vrací se centrální hodnocení písemných prací, stejně jako při jeho prvním zavedení si i tento druhý pokus při své premiéře vysloužil značnou kritiku. Opět jsou kritizována Cermatem stanovená formalistická kritéria hodnocení (zejména požadavek na dodržení funkčního stylu), nejasné ohodnocení pro studenty i způsob hodnocení řady písemných prací.

2018

- Po chybách v přijímacích i maturitních testech odvolal ministr školství Robert Plaga z funkce ředitele Cermatu Jiřího Zíku.

2019

- Doba na vypracování testu se na základě kritiky, která dlouhodobě poukazovala na to, že žáci nemají dostatek času na promyšlení postupu, prodloužila o 15 procent. Neúspěšnost v didaktickém testu z matematiky v jarním termínu klesla o více než 5 procent.
- Ministerstvo školství avizuje novelu školského zákona, která má omezit státní část zkoušky na didaktické testy (ústní a písemnou část chce ponechat v kompetenci škol), později připojuje návrh na odložení státní maturity ze tří předmětů s tím, že před zavedením zejména povinné zkoušky z matematiky je třeba změnit výuku tohoto předmětu. Pirátská strana podává svůj návrh na zrušení maturity ze tří předmětů a na ponechání volby mezi cizím jazykem a matematikou.